

1. И узнал Иаков, что в Египте есть хлеб, и сказал Иаков сыновьям своим: что вы смотрите?

УПО: А Яків побачив, що в Єгипті є хліб. І сказав Яків до синів своїх: Пощо ви споглядаєте один на одного?

KJV: Now when Jacob saw that there was corn in Egypt, Jacob said unto his sons, Why do ye look one upon another?

2. И сказал: вот, я слышал, что есть хлеб в Египте; пойдите туда и купите нам оттуда хлеба, чтобы нам жить и не умереть.

УПО: І сказав він: Ось чув я, що в Єгипті є хліб; зійдіть туди, і купіть нам хліба ізвідти, і будемо жити, і не помремо.

KJV: And he said, Behold, I have heard that there is corn in Egypt: get you down thither, and buy for us from thence; that we may live, and not die.

3. Десять братьев Иосифовых пошли купить хлеба в Египте,

УПО: І зійшли десятеро Йосипових братів купити збіжжя з Єгипту.

KJV: And Joseph's ten brethren went down to buy corn in Egypt.

4. а Вениамина, брата Иосифова, не послал Иаков с братьями его, ибо сказал: не случилось бы с ним беды.

УПО: А Веніямина, Йосипового брата, Яків не послав із братами його, бо сказав: Щоб не спіткало його яке нещастя!

KJV: But Benjamin, Joseph's brother, Jacob sent not with his brethren; for he said, Lest peradventure mischief befall him.

5. И пришли сыны Израилевы покупать хлеб, вместе с другими пришедшими, ибо в земле Ханаанской был голод.

УПО: І прибули Ізраїлеві сини купити хліба разом з іншими, що приходили, бо був голод у Краї ханаанським.

KJV: And the sons of Israel came to buy corn among those that came: for the famine was in the land of Canaan.

6. Иосиф же был начальником в земле той; он и продавал хлеб всему народу земли.

Братья Иосифа пришли и поклонились ему лицом до земли.

УПО: А Йосип він володар над тим краєм, він продавав хліб усьому народові тієї землі. І прибули Йосипові брати, та й уклонилися йому обличчям до землі.

KJV: And Joseph was the governor over the land, and he it was that sold to all the people of the land: and Joseph's brethren came, and bowed down themselves before him with their faces to the earth.

7. И увидел Иосиф братьев своих и узнал их; но показал, будто не знает их, и говорил с ними сурово и сказал им: откуда вы пришли? Они сказали: из земли Ханаанской, купите пищи.

УПО: І побачив Йосип братів своїх, і пізнав їх, та не дав пізнати себе. І говорив із ними суворо, і промовив до них: Звідкіля прибули ви? А вони відказали: З ханаанського Краю купити їжі.

KJV: And Joseph saw his brethren, and he knew them, but made himself strange unto them, and spake roughly unto them; and he said unto them, Whence come ye? And they said, From the land of Canaan to buy food.

8. Иосиф узнал братьев своих, но они не узнали его.

УПО: І пізнав Йосип братів своїх, а вони не впізнали його.

KJV: And Joseph knew his brethren, but they knew not him.

9. И вспомнил Иосиф сны, которые снились ему о них; и сказал им: вы соглядатаи, вы пришли высмотреть наготу земли сей.

УПО: І згадав Йосип сні, що про них йому снились були. І сказав він до них: Ви шпигуни! Ви прибули підглянути слабі місця цієї землі.

KJV: And Joseph remembered the dreams which he dreamed of them, and said unto them, Ye are spies; to see the nakedness of the land ye are come.

10. Они сказали ему: нет, господин наш; рабы твои пришли купить пищи;

УПО: А вони відказали йому: Ні, пане мій, а раби твої прибули купити їжі.

KJV: And they said unto him, Nay, my lord, but to buy food are thy servants come.

11. мы все дети одного человека; мы люди честные; рабы твои не бывали соглядатаями.

УПО: Ми всі сини одного чоловіка, ми правдиві. Раби твої не були шпигунами!

KJV: We are all one man's sons; we are true men, thy servants are no spies.

12. Он сказал им: нет, вы пришли высмотреть наготу земли сей.

УПО: Він же промовив до них: Ні, бо ви прийшли підглянути слабі місця цієї землі!

KJV: And he said unto them, Nay, but to see the nakedness of the land ye are come.

13. Они сказали: нас, рабов твоих, двенадцать братьев; мы сыновья одного человека в земле Ханаанской, и вот, меньший теперь с отцом нашим, а одного не стало.

УПО: А вони відказали: Дванадцятро твоїх рабів брати ми, сини одного чоловіка в ханаанському Краї. А наймолодший тепер із батьком нашим, а одного нема.

KJV: And they said, Thy servants are twelve brethren, the sons of one man in the land of Canaan; and, behold, the youngest is this day with our father, and one is not.

14. И сказал им Иосиф: это самое я и говорил вам, сказав: вы соглядатаи;

УПО: І промовив їм Йосип: Оце те, що я сказав був до вас, говорячи: Ви шпигуни.

KJV: And Joseph said unto them, That is it that I spake unto you, saying, Ye are spies:

15. вот как вы будете испытаны: [клянусь] жизнью фараона, вы не выйдете отсюда, если не придет сюда меньший брат ваш;

УПО: Оцим ви будете випробувані: Клянуся життям фараоновим, що ви не вийдете звідси, якщо не прийде сюди наймолодший ваш брат!

KJV: Hereby ye shall be proved: By the life of Pharaoh ye shall not go forth hence, except your youngest brother come hither.

16. пошлите одного из вас, и пусть он приведет брата вашего, а вы будете задержаны; и откроется, правда ли у вас; и если нет, [то клянусь] жизнью фараона, что вы соглядатаи.

УПО: Пошліть з-поміж себе одного, і нехай візьме вашого брата, а ви будете ув'язнені. І слова ваші будуть піддані пробі, чи правда з вами; а коли ні, клянуся життям фараоновим, що ви шпигуни!

KJV: Send one of you, and let him fetch your brother, and ye shall be kept in prison, that your words may be proved, whether there be any truth in you: or else by the life of Pharaoh surely ye are spies.

17. И отдал их под стражу на три дня.

УПО: І він забрав їх під варту на три дні.

KJV: And he put them all together into ward three days.

18. И сказал им Иосиф в третий день: вот что сделайте, и останетесь живы, ибо я боюсь Бога:

УПО: А третього дня Йосип промовив до них: Зробіть це і живіть. Я Бога боюся,

KJV: And Joseph said unto them the third day, This do, and live; for I fear God:

19. если вы люди честные, то один брат из вас пусть содержится в доме, где вы заключены; а вы пойдите, отвезите хлеб, ради голода семейств ваших;

УПО: якщо ви правдиві. Один брат ваш буде ув'язнений в домі вашої варти, а ви йдіть, принесіть хліба для заспокоєння голоду ваших домів.

KJV: If ye be true men, let one of your brethren be bound in the house of your prison: go ye, carry corn for the famine of your houses:

20. брата же вашего меньшого приведите ко мне, чтобы оправдались слова ваши и чтобы не умереть вам. Так они и сделали.

УПО: А свого наймолодшого брата приведіть до мене, і будуть потверджені ваші слова, а ви не повмираєте. І вони зробили так.

KJV: But bring your youngest brother unto me; so shall your words be verified, and ye shall not die. And they did so.

21. И говорили они друг другу: точно мы наказываемся за грех против брата нашего; мы видели страдание души его, когда он умолял нас, но не послушали; за то и постигло нас горе сие.

УПО: І говорили вони один одному: Справді, винні ми за нашого брата, бо ми бачили недолю душі його, коли він благав нас, а ми не послухали... Тому то прийшло це нещастя на нас!

KJV: And they said one to another, We are verily guilty concerning our brother, in that we saw the anguish of his soul, when he besought us, and we would not hear; therefore is this distress come upon us.

22. Рувим отвечал им и сказал: не говорил ли я вам: не грешите против отрока? но вы не послушались; вот, кровь его взыскивается.

УПО: І відповів їм Рувим, говорячи: Чи не говорив я вам, кажучи: Не грішіть проти хлопця, та ви не послухали. А оце й кров його жадається...

KJV: And Reuben answered them, saying, Spake I not unto you, saying, Do not sin against the child; and ye would not hear? therefore, behold, also his blood is required.

23. А того не знали они, что Иосиф понимает; ибо между ними был переводчик.

УПО: А вони не знали, що Йосип їх розуміє, бо був поміж ними перекладач.

KJV: And they knew not that Joseph understood them; for he spake unto them by an interpreter.

24. И отошел от них, и заплакал. И возвратился к ним, и говорил с ними, и, взяв из них Симеона, связал его пред глазами их.

УПО: А він відвернувся від них та й заплакав... І вернувся до них, і говорив із ними. І взяв від них Симеона, та й зв'язав його на їхніх очах.

KJV: And he turned himself about from them, and wept; and returned to them again, and communed with them, and took from them Simeon, and bound him before their eyes.

25. И приказал Иосиф наполнить мешки их хлебом, а серебро их возвратить каждому в мешок его, и дать им запасов на дорогу. Так и сделано с ними.

УПО: А Йосип наказав, щоб наповнили їхні мішки збіжжям, а срібло їхнє вернули кожному до його мішка, і дали їм поживи на дорогу. І їм зроблено так.

KJV: Then Joseph commanded to fill their sacks with corn, and to restore every man's money into his sack, and to give them provision for the way: and thus did he unto them.

26. Они положили хлеб свой на ослов своих, и пошли оттуда.

УПО: І понесли вони хліб свій на ослах своїх, і пішли звідти.

KJV: And they laded their asses with the corn, and departed thence.

27. И открыл один [из них] мешок свой, чтобы дать корму ослу своему на ночлеге, и увидел серебро свое в отверстии мешка его,

УПО: І відкрив один мішка свого, щоб ослові своєму дати паші на нічлігу, та й побачив срібло своє, а воно ось в отворі мішка його!

KJV: And as one of them opened his sack to give his ass provender in the inn, he espied his money; for, behold, it was in his sack's mouth.

28. и сказал своим братьям: серебро мое возвращено; вот оно в мешке у меня. И смутилось сердце их, и они с трепетом друг другу говорили: что это Бог сделал с нами?

УПО: І сказав він братам своїм: Повернене срібло моє, і ось воно в мішку моїм! І завмерло їм серце, і вони затремтіли, говорячи один до одного: Що це Бог нам зробив?

KJV: And he said unto his brethren, My money is restored; and, lo, it is even in my sack: and their heart failed them, and they were afraid, saying one to another, What is this that God hath done unto us?

29. И пришли к Иакову, отцу своему, в землю Ханаанскую и рассказали ему всё случившееся с ними, говоря:

УПО: І прибули вони до Якова, батька свого, до Краю ханаанського, і розповіли йому все, що їх спіткало було, говорячи:

KJV: And they came unto Jacob their father unto the land of Canaan, and told him all that befell unto them; saying,

30. начальствующий над тою землею говорил с нами сурово и принял нас за соглядатаев земли той.

УПО: Той муж, пан того краю, говорив із нами сурово, і прийняв був нас як шпигунів того краю.

KJV: The man, who is the lord of the land, spake roughly to us, and took us for spies of the country.

31. И сказали мы ему: мы люди честные; мы не бывали соглядатаями;

УПО: А ми сказали йому: Ми правдиві, не були ми шпигунами!

KJV: And we said unto him, We are true men; we are no spies:

32. нас двенадцать братьев, сыновей у отца нашего; одного не стало, а меньший теперь с отцом нашим в земле Ханаанской.

УПО: Ми дванадцятєро братів, сини нашого батька. Одного нема, а наймолодший тепер з нашим батьком у ханаанському Краї.

KJV: We be twelve brethren, sons of our father; one is not, and the youngest is this day with our father in the land of Canaan.

33. И сказал нам начальствующий над тою землею: вот как узнаю я, честные ли вы люди: оставьте у меня одного брата из вас, а вы возьмите хлеб ради голода семейств ваших и пойдите,

УПО: І сказав до нас муж той, пан того краю: З того пізнаю, що правдиві ви, зоставте зо мною одного вашого брата, а на голод домів ваших візьміть хліб та й ідіть.

KJV: And the man, the lord of the country, said unto us, Hereby shall I know that ye are true men; leave one of your brethren here with me, and take food for the famine of your households, and be gone:

34. и приведите ко мне меньшого брата вашего; и узнаю я, что вы не соглядатаи, но люди честные; отдам вам брата вашего, и вы можете промышлять в этой земле.

УПО: І приведіть до мене брата вашого найменшого, і буду я знати, що ви не шпигуни, що ви правдиві. Тоді віддам вам вашого брата, і ви можете переходити цей край для купівлі.
KJV: And bring your youngest brother unto me: then shall I know that ye are no spies, but that ye are true men: so will I deliver you your brother, and ye shall traffic in the land.

35. Когда же они опорожняли мешки свои, вот, у каждого узел серебра его в мешке его. И увидели они узлы серебра своего, они и отец их, и испугались.

УПО: І сталося, вони випорожнювали мішки свої, а ось у кожного вузлик срібла його в його мішку! І побачили вузлики срібла свого, вони та їх батько, і полякались...

KJV: And it came to pass as they emptied their sacks, that, behold, every man's bundle of money was in his sack: and when both they and their father saw the bundles of money, they were afraid.

36. И сказал им Иаков, отец их: вы лишили меня детей: Иосифа нет, и Симеона нет, и Вениамина взять хотите, --все это на меня!

УПО: І сказав до них Яків, їх батько: Ви позбавили мене дітей, Йосипа нема, і Симеона нема, а тепер Веніямина заберете? Усе те на мене!

KJV: And Jacob their father said unto them, Me have ye bereaved of my children: Joseph is not, and Simeon is not, and ye will take Benjamin away: all these things are against me.

37. И сказал Рувим отцу своему, говоря: убей двух моих сыновей, если я не приведу его к тебе; отдай его на мои руки; я возвращу его тебе.

УПО: І промовив Рувим до батька свого, кажучи: Двох синів моїх уб'єш, коли не приведу його до тебе! Дай же його на руку мою, а я поверну його до тебе.

KJV: And Reuben spake unto his father, saying, Slay my two sons, if I bring him not to thee: deliver him into my hand, and I will bring him to thee again.

38. Он сказал: не пойдет сын мой с вами; потому что брат его умер, и он один остался; если случится с ним несчастье на пути, в который вы пойдете, то сведете вы седину мою с печалью во гроб.

УПО: А той відказав: Не зійде з вами мій син, бо брат його вмер, а він сам позостався... А трапиться йому нещастя в дорозі, якою підете, то в смутку зведете мою сивину до шеолу!...

KJV: And he said, My son shall not go down with you; for his brother is dead, and he is left alone: if mischief befall him by the way in the which ye go, then shall ye bring down my gray hairs with sorrow to the grave.